

**Protokół z XIII posiedzenia
Rady ds. monitorowania wdrażania reformy oświaty im. Komisji Edukacji Narodowej**

**18 czerwca 2026 r. godz. 12:00
Instytutu Badań Edukacyjnych – Państwowego Instytutu Badawczego
ul. Górczewska 8, Warszawa**

Członkowie Rady uczestniczący w posiedzeniu:

1. Przewodnicząca – dr Anna Beata Kwiatkowska, prof. UMK – Rada ds. Informatyzacji Edukacji MEN – Przewodnicząca Rady
2. Prof. Inetta Nowosad – Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk – Druga Wiceprzewodnicząca Rady
3. Elżbieta Strzemieczna – Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy – Sekretarz Rady
4. Prof. Józefa Bałachowicz – Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk – Członkini Rady
5. dr Karol Dudek-Różycki – Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych – Członek Rady
6. Marzenna Habib – Ośrodek Rozwoju Edukacji – Członkini Rady
7. Justyna Kullig-Bogdan - Unia Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza – Członkini Rady
8. Dorota Obidniak – Związek Nauczycielstwa Polskiego – Członkini Rady
9. Krzysztof Obrębski – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Członek Rady
10. Mariusz Potasz – Rada Dyrektorów Szkół Podstawowych i Liceów Ogólnokształcących – Członek Rady
11. Wojciech Radziwiłowicz – Fundacja Odyssey of the Mind Polska – Członek Rady
12. Agata Saracyn – Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej – Członkini Rady
13. Aneta Tombarkiewicz-Olszewska – Śląskie Stowarzyszenie Mediatorów Rodziny – Członkini Rady
14. Dorota Twarowska – Sekcja Wydawców Edukacyjnych Polskiej Izby Książki – Członkini Rady
15. Monika Wojciechowska – Rada Edukacji Finansowej
16. Jarosław Wowak – Stowarzyszenie Nauczycieli Polonistów SNaP – Członek Rady
17. prof. Tamar Zacharuk – Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich – Członkini Rady

Obserwatorzy prac Rady z administracji rządowej uczestniczący w posiedzeniu:

16. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
17. Ministerstwo Obrony Narodowej

Obecni poza członkami Rady:

- Aleksandra Kowalska – IBE PIB
- Marcin Marciniak-Mierzejewski – IBE PIB
- Magdalena Radwan-Rohrenscheff – IBE PIB
- Dr Dominika Walczak – IBE PIB

Porządek obrad:

1. Rozpoczęcie posiedzenia i omówienie porządku obrad
2. Oficjalne wręczenie powołania nowej członkini
3. Stanowisko Rady w sprawie w sprawie roboczej wersji części ogólnej podstawy programowej dla liceum ogólnokształcącego i technikum
4. Informacja IBE PIB o Ramowych zmianach w planach nauczania w szkołach ponadpodstawowych w stosunku do wersji znanej Radzie
5. Sprawozdanie z prac nad podstawami programowymi dla szkół ponadpodstawowych – przedstawiciel IBE PIB
6. Rekomendacje Rady dotyczące poprawienia efektywności przekazywania informacji o reformie środowiskom szkolnym
7. Sprawy różne i wolne wnioski

Przebieg posiedzenia:

1. Rozpoczęcie posiedzenia i omówienie porządku obrad

- Przewodnicząca Rady otworzyła XIII posiedzenie Rady. Przywitała zebranych oraz przedstawiła plan spotkania.
- Zgłoszono propozycję rozszerzenia porządku obrad o dodatkowy punkt dotyczący kształcenia i doskonalenia nauczycieli. Wniosek został przyjęty jednogłośnie. Zmodyfikowany plan spotkania przyjęto bez dalszych uwag.

2. Stanowisko Rady w sprawie ramowych planów nauczania

- Członek Rady zreferował projekt „Stanowiska Rady w sprawie ramowych planów nauczania”. Przypomniano, że dokument jest referowany po raz trzeci, a obecna wersja uwzględnia zmiany wprowadzone w wyniku ustaleń podjętych podczas spotkania roboczego w dniu 12 czerwca 2026 roku.
- Wobec braku dalszych głosów, Przewodnicząca poddała Stanowisko pod głosowanie.
- Wynik głosowania:
  - Za: 14 głosów
  - Przeciw: 0 głosów
  - Wstrzymano się: 1 głos
- Stanowisko zostało przyjęte.

3. Propozycja rekomendacji Rady w sprawie przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu nauczycieli

- Członkini Rady przedstawiła propozycję przygotowania przez Radę rekomendacji w sprawie przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu nauczycieli. Powołała się na badania przeprowadzone przez zespół badawczy Uniwersytetu Warszawskiego pod kierunkiem prof. Małgorzaty Żytka, na zlecenie Związku Nauczycielstwa Polskiego. Kluczowe wnioski:
  - Wypalenie zawodowe znacząco utrudnia nauczycielom postrzeganie wdrażanej reformy jako szansy dla samych siebie.

- Do najczęstszych stresorów o charakterze systemowym należą: wynagrodzenia, zmiany podstaw programowych postrzegane jako „ciągłe” i modyfikacje przepisów prawa nie pozostawiające czasu na przygotowanie się do nich, przrzucanie odpowiedzialności za powodzenie zmian na nauczycieli oraz poczucie osamotnienia.
- W związku z tym Członkini Rady rekomenduje, by zintensyfikować wysiłki związane z tłumaczeniem sensu reformy. Warto przypomnieć, gdzie znajdują się materiały edukacyjne w skoncentrowanej formie, oraz na każdym etapie podkreślać korzyści płynące z reformy. Komunikacja powinna być budowana na pozytywnym przekazie.
- Podkreślono konieczność zmiany narracji o nauczycielach w przestrzeni publicznej z negatywnej na pozytywną. Pomocnym może być promocja charyzmatycznych nauczycieli i ich wpływu na dalsze wybory i losy młodzieży.
- Przedstawiona rekomendacja nie wzbudziła wątpliwości Rady, w związku z czym Przewodnicząca poddała ją pod głosowanie.
- Wynik głosowania:
  - Za: 16 głosów
  - Przeciw: 0 głosów
  - Wstrzymało się: 0 głosów
- Rekomendacja została przyjęta.

4. Rekomendacje związane z kształceniem nauczycieli

- Członkini Rady zaprezentowała propozycje rekomendacji związanych z kształceniem nauczycieli. W oparciu o szczegółowe dane pochodzące z ogólnopolskiej bazy RAD-on sformułowała następujące diagnozy i wnioski:
  - Kształcenie nauczycieli w Polsce osiągnęło skalę systemową, która wymaga strategicznego nadzoru ze strony państwa.
  - System rozwija się w modelu szerokiej dostępności, jednak musi być ona silniej powiązana z kontrolą jakości.
  - Szczególnej uwagi wymaga dynamiczna ekspansja uczelni niepublicznych realizowana przez filie i wydziały pozamiejscowe.
  - Zróżnicowana liczba studiów prowadzonych przez poszczególne uczelnie pokazuje brak jednego, spójnego modelu odpowiedzialności za kształcenie nauczycielskie.
  - Hipotetyczna liczba studentów obrazuje wagę problemu i skalę możliwych konsekwencji dla nauczycielskiego rynku pracy. Bez precyzyjnych danych o studentach, absolwentach i ich dalszych losach trudno racjonalnie planować politykę kadrową w oświacie, a brak tych danych ogranicza możliwość pełnej oceny skuteczności systemu.
  - System wymaga odrębnej diagnozy w obszarze studiów podyplomowych przygotowujących do zawodu nauczyciela.
  - Jeden z najpoważniejszych sygnałów ostrzegawczych stanowi nieciągłość poziomów kształcenia. Kształcenie nauczycieli powinno być projektowane jako pełny, pięcioletni proces dochodzenia do profesjonalnych kompetencji.

- Dominacja studiów niestacjonarnych w uczelniach niepublicznych wymaga pogłębionej kontroli programów i standardów. Standard przygotowania nauczycielskiego powinien być realnie weryfikowany, a nie jedynie deklarowany w dokumentacji.
- Ewidencja bazy RAD-on wymaga systematycznej weryfikacji, ponieważ jej dane mają kluczowe znaczenie dla oceny całego systemu.
- Stosowane nazwy kierunków często utrudniają jednoznaczną identyfikację kwalifikacji nauczycielskich. Dominacja kierunku „pedagogika” pokazuje pojemność tej nazwy, ale zarazem wymaga precyzyjnego określenia profilu absolwenta. Z kolei kierunki bezpośrednio odpowiadające zawodom i specjalnościom nauczycielskim powinny stać się wzorem przejrzystości oferty.
- Kształcenie nauczycieli przez uczelnie pierwotnie ukierunkowane na inne obszary wymaga szczególnego uzasadnienia merytorycznego.
- Autonomia uczelni w tym obszarze wymaga wyraźniejszych granic jakościowych. Masowość kształcenia powinna zostać zastąpiona logiką selektywnej odpowiedzialności jakościowej.
- Wskazano na potrzebę stworzenia dedykowanego systemu akredytacji uczelni kształcących nauczycieli oraz rozważenie wprowadzenia kierunków zamawianych, zgodnych z realnym zapotrzebowaniem szkół i placówek oświatowych.
- System powinien skutecznie motywować absolwentów do rzeczywistego podejmowania pracy w wyuczonym zawodzie.
- Najważniejszy wniosek końcowy dotyczy konieczności przejścia od swobody tworzenia oferty studiów do odpowiedzialnego zarządzania jakością kształcenia nauczycieli.
- Przewodnicząca Rady otworzyła dyskusję nad kształtem rekomendacji. Wskazała na potrzebę powołania zespołu międzyinstytucjonalnego ds. kształcenia nauczycieli. Kluczowe punkty dyskusji:
  - Przedstawicielka Ośrodka Rozwoju Edukacji (ORE) zgłosiła potrzebę objęcia rekomendacją procesu organizowania praktyk studenckich. Poinformowała, że instytucja ta w ostatnich miesiącach uczestniczyła w opracowywaniu założeń projektu „Mistrzowskie praktyki” (we współpracy z MEN i MNiSW). W pilotażu projektu proponowana jest współpraca z Ośrodkami Doskonalenia Nauczycieli (ODN), oparcie się na dobrych praktykach Szkół Ćwiczeń oraz realizacja zadań na terenie szkół z udziałem ich dyrektorów. Postulowała uwzględnienie tego komponentu w dokumencie Rady.
  - Członkini Rady, która prezentowała raport, podkreśliła, że jest to kolejny dokument diagnozujący braki na podstawie bazy RAD-on. Zwróciła uwagę, że obowiązujący w Polsce standard kształcenia nauczycieli nie jest zły, ale różni się z celami wdrażanej reformy. Wskazała na brak klinicznego (zarówno na uczelni, jak i w praktyce) kształcenia nauczycieli, co utrwala model nauczania metodą podawczą, czyli na słuchaniu wykładów.
  - Kolejny Członek Rady poparł postulat zmiany modelu kształcenia przyszłych nauczycieli na rzecz silnego zanurzenia w praktyce. Wskazał na powszechny problem braku kadr i rozejście się oczekiwań wobec zawodu z możliwościami

systemu. Podkreślił, że błędem jest oddzielanie kształcenia wstępnego od adaptacji zawodowej – powinny one stanowić jeden proces, wokół którego należy budować system instytucji. Przytoczył dane, według których 72% nauczycieli odeszłoby z zawodu, gdyby miało taką możliwość. Te dane w jego opinii potwierdzają zasadność powołania zespołu ds. nowego modelu kształcenia.

- Członek Rady odniósł się do kwestii postrzegania roli szkoły przez społeczeństwo. Przestrzegł przed ograniczeniem się wyłącznie do działań związanych z kontrolą jakości procesu kształcenia nauczycieli. Wskazał na potrzebę prowadzenia kampanii informacyjnych i działań systemowych tłumaczących obywatelkom i obywatelom, że szkoła to nie koszt, „przechowalnia” dzieci, albo „miejsce tortur”, lecz przestrzeń budowania przyszłości.
- Następny Członek Rady zaproponował dwie możliwości naprawy sytuacji: likwidację szkół prywatnych kształcących nauczycieli lub wprowadzenie elementu weryfikacyjnego w postaci ogólnopolskiego egzaminu nauczycielskiego.
- Inny Członek Rady krytycznie ocenił niekontrolowany rozwój szkolnictwa wyższego publicznego i prywatnego oraz obniżanie standardów kształcenia. Poruszył m.in. zagadnienia dotyczące minimów kadrowych i naukowych, dużą liczbę godzin pozakontaktowych, nad którymi nie ma wystarczającej kontroli. Symboliczną zmianą było zniknięcie godła państwowego z dyplomów wyższych uczelni przed kilkoma laty.
- Kolejny Członek Rady wskazał na skutki urynkowienia szkolnictwa wyższego postępującego od lat 90. Zauważył, że Polska Komisja Akredytacyjna (PKA) przeprowadza ewaluacje, ale brakuje przepisów, który pozwalałyby wyegzekwować konsekwencje negatywnej oceny danego kierunku. Podkreślił konieczność jasnego określenia oczekiwań państwa wobec uczelni wyższych w ogóle i kształcenia nauczycieli w szczególności.
- Przewodnicząca Rady Zauważyła konieczność nastawienia się na długofalowe działania i współpracę w celu wypracowania konkretnych rozwiązań. Nad ostateczną propozycją rekomendacji będzie pracować Członkini Rady, która inicjowała ten punkt obrad.

5. Sprawozdanie z prac Instytutu Badań Edukacyjnych (IBE PIB)

- Sekretarz Rady i kierowniczka Zespołu Zmian w Systemie Edukacji IBE PIB przedstawiła informacje na temat aktualnego stanu prac nad wdrażaniem reformy. Kluczowe punkty dyskusji i pytania członków Rady:
  - Przewodnicząca Rady pytała o recenzje projektów podstaw programowych w kontekście Profilu Absolwenta – czy eksperci oceniają, czy planowane zmiany zmierzają w zakładanym kierunku. Przedstawicielka IBE PIB wyjaśniła, że zespół analizuje recenzje pod tym kątem, opierając się na zeszłorocznych doświadczeniach.

- Członek Rady ocenił zmianę nazwy przedmiotu „Edukacja dla bezpieczeństwa” na „Edukacja obronna” jako zbędną, wskazując, że im mniej zmian w nazewnictwie, tym lepiej. Przedstawicielka IBE PIB odpowiedziała, że wpłynęło w tej sprawie wiele głosów, jednak Instytut nie ma na tę decyzję wpływu.
- Członek Rady pytał o mechanizmy kontroli nad realizacją założeń tzw. roku bazowego. Przedstawicielka IBE PIB zapewniła, że Instytut pilnuje tego aspektu oraz weryfikuje czas potrzebny na opanowanie danych umiejętności. Pierwsza Przedstawicielka IBE PIB dodała, że planowane jest spotkanie z recenzentami przed oceną, podczas którego zostanie omówiony element recenzji dotyczący oceny roku bazowego. Celem jest to, by recenzje podstaw w pełni uwzględniały założenia wyjściowe proponowanych zmian.
- Przewodnicząca Rady zapytała o plany związane z tygodniem projektowym w szkołach ponadpodstawowych. Przedstawicielka IBE PIB wyjaśniła, że w szkołach ponadpodstawowych rozważa się rezygnację z tygodnia projektowego na rzecz koncepcji tygodnia orientacji zawodowej w trakcie pierwszego roku nauki.
- Członek Rady pytał o przesłanki stojące za decyzją, by przeznaczać czas w szkole na przedmioty egzaminacyjne kosztem działań projektowych. Przewodnicząca Rady podkreśliła, że tydzień projektowy stanowi istotę zmian wprowadzanych reformą. Przy realizacji projektów najpełniej ujawniają się predyspozycje zawodowe uczniów.
- Na pytanie innego Członka Rady o spójność planowanych rozwiązań z ustawą Prawo oświatowe, Przedstawicielka IBE PIB odpowiedziała, że ustawa nie reguluje kwestii tygodnia projektowego. Zapis na ten temat znajduje się w rozporządzeniu o ramowych planach nauczania. Druga Przedstawicielka IBE PIB uzupełniła, że wydzielony tydzień nie będzie jedyną formą realizacji projektów w szkołach ponadpodstawowych: doświadczenia edukacyjne w wielu przypadkach opierają się na metodzie projektu. Członek Rady biorący udział w dyskusji dodał, że realizacja projektów jest kluczowa z punktu widzenia przygotowania uczniów do rynku pracy.
- Przewodnicząca Rady zapowiedziała, że Rada wypracuje w tym obszarze stosowne stanowisko.
- Członek Rady poruszył kwestię nauczania języka polskiego dla uczniów, dla których nie jest on językiem ojczystym. Przedstawicielka IBE PIB poinformowała o wejściu w życie nowelizacji rozporządzenia, w którym uregulowano status języka polskiego jako języka drugiego. Od 2027 roku przedmiot ten będzie obowiązkowy przez okres 24 miesiące dla uczniów, dla których język polski nie jest językiem ojczystym.
- Członek Rady przypomniał, że punkt dotyczący tygodnia projektowego został uwzględniony w (omawianym podczas tego posiedzenia) stanowisku Rady ds. ramowych planów nauczania. Przewodnicząca Rady wskazała odpowiednie zapisy jako dobry punkt wyjścia do budowy nowego stanowiska.

6. Prezentacja nowych projektów IBE PIB w zespole Badań Nauczycieli i Dydaktyki oraz projektu MOWE

- Przedstawicielka IBE PIB, dr Dominika Walczak, zaprezentowała nowe projekty Instytutu: „Rozwijanie metod i form wspierania uczennic i uczniów zdolnych” oraz „Monitoring i prognoza zapotrzebowania na nauczycielki i nauczycieli”. Następnie Przedstawicielka IBE PIB przedstawiła założenia projektu Moc Współpracy w Edukacji (MOWE).

Najważniejsze punkty dyskusji:

- Przedstawicielka ORE zwróciła uwagę, że w projekcie dotyczącym zapotrzebowania na nauczycieli wśród interesariuszy zabrakło kuratoriów oświaty. Pytała również o uwzględnienie placówek specjalnych oraz resocjalizacyjnych. Przedstawicielka IBE PIB wyjaśniła, że diagnoza obejmie swoim zasięgiem wszystkie placówki ujęte w Systemie Informacji Oświatowej (SIO), mimo braku ich bezpośredniego wskazania w tytule.
- Członek Rady krytycznie odniósł się do kierowania projektu dotyczącego uczniów zdolnych do szerokiego ogółu uczniów i szkół, a także do tradycyjnych materiałów informacyjnych i szkoleniowych – realnie używają ich nieliczni odbiorcy. Wskazał, że kółka zainteresowań zostały w szkołach zastąpione przez repetytoria i zajęcia poświęcone uzupełnianiu zaległości programowych. Podkreślił brak procedur systemowych pozwalających zaopiekować się uczniem zdolnym.
- Przewodnicząca Rady nawiązała do rządowego programu wspierania zdolnych informatyków, wskazując, że nie został on właściwie wykorzystany, a w konkursach nie zrozumiano idei kształcenia olimpijczyków. Podkreśliła, że uczeń zdolny potrafi sam znaleźć materiały, ale kluczowo potrzebuje relacji z nauczycielem-mistrzem.
- Członek Rady wzmacnił głos dotyczący braku systemu wspierania uczniów zdolnych w polskich szkołach. Wskazał na dysproporcję pomiędzy wsparciem dzieci z deficytami (np. dostęp do nauczyciela wspomagającego) a ofertą dla uczniów zdolnych. Wyraził także wątpliwość co do roli projektu diagnozującego zapotrzebowanie kadrowe szkół: dyrektorzy są w jego opinii na bieżąco świadomi potrzeb kadrowych zarządzanych przez siebie placówek.
- Przedstawicielka IBE PIB odpowiedziała, że intencją zespołu nie jest tworzenie wielostronicowych poradników, lecz bezpośrednia współpraca z nauczycielami oraz szerokim gronem ekspertów w instytucjach pracujących z dziećmi zdolnymi. W projekcie przyjęto szeroką definicję ucznia zdolnego, uwzględniającą uwarunkowania środowiskowe (obecność wspierających dorosłych). W projekcie zostaną zaadaptowane gotowe narzędzia diagnostyczne wypracowywane aktualnie w Instytucie w ramach projektu dotyczącego dostępności edukacji.
- Członkini Rady sformułowała pytania dotyczące ścieżek wsparcia uczniów zdolnych (modyfikacja programu nauczania oraz dedykowana ścieżka edukacyjna). W odniesieniu do drugiego projektu krytycznie oceniła skupianie uwagi na środowisku szkolnym: kształcenie nauczycieli to proces całościowy.

Wyraziła przekonanie o potrzebie zbadanie braków, które odczuwają młodzi nauczyciele wchodzący do zawodu oraz określenia obszarów, w których czują się nieprzygotowani. Zapytała o różnice metodologiczne tej diagnozy względem międzynarodowych badań TALIS czy PISA.

- Członek Rady przywołał zewnętrzny raport ekspercki dotyczący pomocy nauczycielowi początkującemu i oczekiwań wobec szkoły. Poruszył rolę autonomii, kompetencji, poczucia przynależności oraz relacji społecznych przy adaptacji nowego nauczyciela w zespole.
- Przedstawicielka IBE PIB zapewniła, że w projekcie diagnostycznym zweryfikowane zostaną oczekiwania dotyczące kształcenia, a do współpracy zostaną zaproszeni nauczyciele.
- Członkini Rady przytoczyła przykład rozwiązań systemowych z Holandii sprzed 25 lat, gdzie funkcjonowały komplementarne instytucje – Instytut Testów oraz Instytut Nauczania – posiadające wyspecjalizowane kadry do ewaluacji nowych programów nauczania.
- Członek Rady wyraził nadzieję, że tempo prac nie spowoduje zawężenia pola i wyraził obawę o popadnięcie w monomyślenie na etapie diagnozy potrzeb.

7. Podsumowanie posiedzenia i ustalenie terminu kolejnego spotkania

- Przewodnicząca Rady podsumowała przebieg obrad. Wskazała na konieczność przygotowania przez Radę dwóch kolejnych rekomendacji: dotyczącej kształcenia nauczycieli (pod kierunkiem Członkini Rady inicjującej dyskusję) oraz dotyczącej tygodnia projektowego (pod kierunkiem Członka Rady zaangażowanego w ten obszar). Kolejnym działaniem Rady będzie wypracowanie stanowiska w sprawie pracy z uczniem uzdolnionym.
- Zaproponowano i ustalono termin kolejnego spotkania roboczego Rady na dzień 9 lipca 2026 roku o godzinie 15.00.

8. Zamknięcie posiedzenia

- Przewodnicząca Rady zamknęła XIII posiedzenie Rady.

---

dr Anna Beata Kwiatkowska, prof. UMK

Przewodnicząca Rady ds. monitorowania
wdrażania reformy oświaty
im. Komisji Edukacji Narodowej

Protokół sporządził:
Marcin Marciniak-Mierzejewski

Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa | +48 22 241 71 00 | ibe@ibe.edu.pl | www.ibe.edu.pl

NIP: 525-000-86-95